

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 43/03-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. júla 2004 v pléne zloženom z predsedu Jána Mazáka a zo sudcov Jána Auxta, Juraja Babjaka, Eduarda Bárányu, Alexandra Bröstla, Ľubomíra Dobríka, Ľudmily Gajdošíkovej, Juraja Horvátha, Jána Lubyho, Lajosa Mészároša a Štefana Ogurčáka vo veci návrhu Vojenského obvodového súdu Prešov, zastúpeného samosudcom plk. JUDr. J. V., na vyslovenie nesúladu § 89 ods. 20 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov s čl. 49 a s čl. 144 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky takto

r o z h o d o l :

Konanie o návrhu Vojenského obvodového súdu Prešov na vyslovenie nesúladu § 89 ods. 20 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov s čl. 49 a s čl. 144 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky **z a s t a v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. PL. ÚS 43/03-10 z 30. septembra 2003 bol prijatý na ďalšie konanie v zmysle § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších

predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh Vojenského obvodového súdu Prešov, zastúpeného samosudcom plk. JUDr. J. V. (ďalej len „vojenský obvodový súd“ a „samosudca“), v časti namietajúcej nesúladi § 89 ods. 20 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s čl. 49 a s čl. 144 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), pričom vo zvyšnej časti bol odmietnutý pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

Samosudca argumentoval okrem iného tým, že „... v tejto trestnej veci, ako aj pri ďalších trestných činov proti povinnosti konať vojenskú službu, opierať sa o ustanovenie § 89 ods. 20 Tr. zák., nie je možné. Nejde o pokračovanie v trestnej činnosti, pretože každý z týchto trestných činov má obmedzenú dobu trvania protiprávneho stavu a je daný úmyslom páchatel’a...“.

Národná rada Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada“) ako účastník konania pred ústavným súdom sa k návrhu vojenského obvodového súdu vyjadrila podaním jej predsedu z 18. februára 2004 a stanoviskom zo 17. februára 2004.

Podľa jej názoru napadnuté ustanovenie Trestného zákona nie je v nesúlade s čl. 49, resp. s čl. 144 ods. 1 a 2 ústavy. Vo svojom stanovisku okrem iného tiež uviedla, že „Na potreby praxe reagovala s účinnosťou od 1. decembra 2003 ostatná novela Trestného zákona (zákon č. 457/2003 Z. z.), ktorá ustanovenie § 89 ods. 20 spresňuje tak, že účinky uvedené v tomto ustanovení nastávajú až oznámením uznesenia o vznesení obvinenia“.

Samosudca vojenského obvodového súdu reagoval na stanovisko národnej rady podaním zo 17. marca 2004. Napriek označenej novele Trestného zákona zotrval na svojom stanovisku a zdôraznil fakt neprimerane prísneho postihu príslušníkov ozbrojených síl ako právny následok aplikácie § 89 ods. 20 Trestného zákona.

II.

1. Vojenský obvodový súd podal 18. júna 2003 návrh ústavnému súdu ako oprávnený subjekt – súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou [§ 18 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde] – a na základe § 224 ods. 5 Trestného poriadku, keď predtým uznesením sp. zn. 4 T-10/03 z 5. júna 2003 prerušil trestné stíhanie „pretože sa súd domnieva, že použitie ustanovenia § 89 ods. 20 Tr. zák. v danej trestnej veci, rozhodné pre rozhodovanie o vine a treste, je v rozpore so zákonom, a preto bude podaný návrh na začatie konania pred Ústavným súdom“.

Vojenský obvodový súd vychádzal v čase podania návrhu ústavnému súdu z vtedy platného znenia § 89 ods. 20 Trestného zákona, podľa ktorého „Ak obvinený pokračuje v konaní, pre ktoré je stíhaný, aj po vznesení obvinenia, posudzuje sa takéto konanie od tohto úkonu ako nový skutok“ (ďalej len „napadnuté ustanovenie“.)

V trestnej veci vedenej pod sp. zn. 4 T-10/03 proti obvinenému, bývalému profesionálnemu vojakovi Ľ. H. (ďalej len „obvinený“), ide o jeho trestné stíhanie pre trestnú činnosť vyháňania sa služobnému úkonu a výkonu vojenskej služby podľa § 280 ods. 3 Trestného zákona v období od 15. novembra 2002 do 24. februára 2003.

Vojenský obvodový prokurátor v Prešove v obžalobe zo 6. marca 2003 (v súlade s napadnutým ustanovením) kvalifikoval stíhané konanie obvineného ako dva skutky (spáchané v obdobiach od 15. novembra 2002 do 13. decembra 2002 a od 13. decembra 2002 do 24. februára 2003), a teda ako dvojnásobný označený trestný čin.

2. V čase podania návrhu ústavnému súdu a aj v čase jeho prijatia na ďalšie konanie (18. jún, resp. 30. september 2003) boli splnené podmienky konania o ňom. Napadnuté ustanovenie bolo súčasťou platného právneho poriadku, v danej trestnej veci malo byť aplikované (na základe záväzného právneho názoru odvolacieho Vyššieho vojenského súdu Trenčín vysloveného v uznesení sp. zn. 2 To-13/2003 z 30. apríla 2003) a jeho aplikácia bola rozhodná pre rozhodovanie o vine (lebo by znamenala uznanie viny za viac skutkov, a teda aj trestných činov) a treste (príťažujúca okolnosť spáchania viacerých trestných činov a uloženie úhrnného trestu).

Zákonom č. 457/2003 Z. z. z 21. októbra 2003, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (Trestný poriadok) v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 457/2003 Z. z.“), však došlo s účinnosťou od 1. decembra 2003 aj k zmene § 89 ods. 20 Trestného zákona.

Podľa čl. II (týkajúceho sa zmeny a doplnenia Trestného zákona) bodu 9 zákona č. 457/2003 Z. z.: „V § 89 ods. 20 sa slová „vznesení obvinenia“ nahrádzajú slovami „oznámení vznesenia obvinenia“ (ďalej len „novelizované ustanovenie“).

Zákonom č. 457/2003 Z. z. teda vlastne došlo, oproti stavu, ktorý existoval v čase prijatia návrhu vojenského obvodového súdu na ďalšie konanie, k zásadnej zmene. Podľa napadnutého ustanovenia Trestného zákona postačoval pre kvalifikáciu trestne stíhaného konania obvineného ako viacerých skutkov (a teda aj viacerých trestných činov) samotný úkon vznesenia obvinenia (bez ohľadu, či sa o ňom obvinený dozvedel), ktorý tvoril predel medzi jednotlivými skutkami.

Novelizované ustanovenie neznamena len jazykovú zmenu, ale ide o zásadnú obsahovú zmenu napadnutého ustanovenia. Podľa novelizovaného ustanovenia totiž už pre kvalifikáciu trestne stíhaného konania obvineného ako viacerých skutkov nestačí iba samotné vznesenie obvinenia, ale tento procesný úkon musí byť obvinenému aj oznámený (z § 163 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že vznesenie a oznámenie obvinenia sú rozdielne právne skutočnosti). V opačnom prípade nemôže byť jeho konanie kvalifikované ako viaceré skutky (trestné činy) a ukladaný mu prísnejší úhrnný trest.

Podľa názoru ústavného súdu v napadnutom ustanovení Trestného zákona bola vykonaná novelizáciou časti ustanovenia zmena, ktorá podstatne zmenila obsahový význam celého napadnutého ustanovenia, čo ústavný súd zhodnotil ako zánik platnosti pôvodného znenia napadnutého ustanovenia (to znamená znenia pred novelizáciou zákonom č. 457/2003).

Podľa § 41a ods. 4 zákona o ústavnom súde ak preskúmané právne predpisy stratia platnosť pred vyhlásením nálezů ústavného súdu, konanie sa zastaví.

Pretože napadnuté ustanovenie bolo medzičasom podstatne zmenené, čím jeho pôvodné znenie stratilo platnosť, ústavný súd musel konanie o návrhu vojenského obvodového súdu zastaviť už s poukazom na citované ustanovenie zákona o ústavnom súde a v súlade aj so svojou doterajšou judikatúrou (pozri obdobne napr. PL. ÚS 4/02, PL. ÚS 21/98 a PL. ÚS 1/01).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. júla 2004